

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	IV/00311-0/2020
Érkezett:	2020. FEBR. 10.
Példány:	
Melléklet:	

101K.27711/2019
2020. FEBR. 10.

/23

A Magyar Köztársaság Alkotmánybírósága
részére

Hív. sz.: 101.K.27.711/2019.

Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
útján

Tárgy: Alkotmányjogi panasz

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Az Alkotmánybíróságról szóló, többször módosított 2011. évi CLI. törvény 27.§-a alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot annak megállapítására, hogy a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság 2019. december hó 11. napján kelt és 2020. január hó 15. napján kézbesített Kfv.VI.38.338/2019/4. sorszámú végzése alaptörvényellenes, /megsértette Ügyfelemnek az Alaptörvény XXVIII. cikk. (1) bekezdésében szabályozott a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát/ és azt az Abv. 43. §-ának megfelelően semmisítse meg.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1/a. A pertörténet és a tényállás rövid ismertetése.

[REDACTED] megjelölésű ingatlan az Ügyfelem tulajdonát képezte.

Debrecen Megyei Jogú Város II. r. alperes kisajátítást kérő kérelmére az eljárás során ez a terület megosztásra került a 0507/136. hrsz.-ú 2510 m² nagyságú, kivett út és az 507/137. hrsz.-ú, 8144 m² nagyságú, kivett telephely megjelölésű ingatlanokra.

A kisajátítás, [REDACTED] ingatlant érintette.

A vételi ajánlattal összefüggő közjegyző előtti eljárásban a felperes - a kirendelt igazságügyi szakértő véleményére is figyelemmel -nem élt a vételi ajánlat lehetőségével.

A vételi ajánlat sikertelensége után megindult kisajátítási eljárásban Ügyfelem jogi képviselő nélkül járt el.

A közigazgatási eljárás befejezése után Ügyfelem keresetet nyújtott be a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz, a teljes terület kisajátítása, ill. többletkártalanítás megállapítása, valamint a kisajátított területen lévő kerítés építési költségeinek felemelése iránt.

A bíróság a 101.K.27.711/2019/13. sorszámú végzésével a keresetet elutasította.

Az elutasítás indoka, hogy Ügyfelem nem tett eleget a Kstv. 26. § (3) bekezdésében foglaltaknak, nem élt az észrevételezési jogával, s így a szakértői véleményben foglaltak érdemi vitatása hiányában, a kisajátítási hatóság nem kerülhetett olyan helyzetbe, hogy a kisajátítással érintettek aggályait az eljárásban megvizsgálhassa.

/Ítélet indokolása, 10. o. (3) bekezdés/

Utalt a bíróság a Kp. 78. § (4) bekezdésében foglaltakra is, miszerint: „a megelőző eljárás idején fennálló, de a megelőző eljárásban nem értékelt tényre, körülményre a felperes vagy az érdekelt akkor hivatkozhat, ha azt a megelőző eljárásban a közigazgatási szerv arra való hivatkozás ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, illetve arra önhibáján kívül nem hivatkozott.”

/Ítélet indokolása: 9. o. (8) bekezdés/

A bíróság az Ügyfelem terhére róta azt is, hogy a kisajátítási tárgyaláson nem jelent meg.

/Indokolás: 9. o. (7) bekezdés/

A jogerős ítélet ellen Ügyfelem felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelemben a következőkre mutatott rá:

a./ Elismerte ugyan, hogy a 2019. március hó 29. napjára kitűzött közigazgatási tárgyalásra nem ment el, de magyarázatot is adott távol maradására.

Két okra is hivatkozott, amelyek közül most csak az egyiket említem meg:

- A közigazgatási szerv az idéző végzés rendelkező részének utolsó előtti (3) bekezdésében, a következő sorrendben és szó szerint a következőkre hívta fel az Ügyfelem figyelmét:

„..... a szakértő véleménnyel kapcsolatos kérdéseket és észrevételeket legkésőbb a tárgyaláson tehetik meg. Az ügyfeleknek a tárgyaláson nem kötelező megjelenni, valamint helyettük írásbeli meghatalmazással ellátott képviselőjük is részt vehet a tárgyaláson.”

Ügyfelem tehát a közigazgatási szerv tájékoztatása alapján nem jelent meg a tárgyaláson, s emiatt őt nem érhetné joghátrány.

b./ Rámutatott arra is, hogy a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. tv. /a továbbiakban: Kstv./ 26. § (3) bekezdése nem támaszt feltételt az észrevétel terjedelmére, részletességére vagy tartalmára nézve, sőt nem is teszi kötelezővé, s azt sem mondja ki, hogy mulasztás esetén ennek van-e jogi következménye.

Ugyanakkor a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény /a továbbiakban: Kp./ a Kp. 78. § (4) bekezdése az ügyfél hallgatását mulasztásnak tekinti, s meggátolja a további jogérvényesítésben. Egyenesen úgy tekinti, mintha jogvesztő jellegű volna a Kstv. 26. § (3) bekezdésében lévő szabály, holott az, egy megengedő szabály, minden jogkövetkezmény nélkül.

Alkotmányossági kérdésnek is tekinthető, hogyha egy törvény, a Kstv. 26. § (3) bekezdése csak lehetőséget ad az ügyfélnek valaminek a tevésére, és azt nem kötelező jelleggel írja elő, s ennek elmulasztásához nem fűz jogkövetkezményt, akkor egy másik törvény, a Kp. 78. § (4) bekezdése nem fogalmazhat meg ugyanarra az esetre olyan követelményt, ami az ügyfél jogérvényesítését kizárja, azt teljesen meggátolja.

A tulajdont érintő kisajátítási perben tehát az Ügyfelem nem jutott érdemi jogi védelemhez, mert a közigazgatási szerv félre vezette, a bíróság pedig a közigazgatási eljárásban elkövetett mulasztását a Kp. 78. § (4) bekezdésében rögzítettek miatt - az önhibáján kívüli mulasztás ellenére - olyannak tekintette, ami az igény érvényesítését kizárja.

A felülvizsgálati kérelmet a Kúria nem fogadta be, mert álláspontja szerint a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt négy feltétel egyikének sem felelt meg.

1/b. A jogorvoslati lehetőségek kimerítése.

A közigazgatási eljárást a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal (4024 Debrecen, Piac utca 54.) folytatta le, határozatának száma: HB/11-HAT/01252-11/2019.
A határozat elleni kereseti kérelmet a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság bírálta el, 100.K.27.711/2019/13. szám alatt.

A felülvizsgálati kérelemről a Kúria Kfv.VI.38.338/2019/4.szám alatt hozott döntést.

Ügyfelem a jogorvoslati lehetőséget kimerítette.

1/c. Az alkotmányjogi panasz határideje.

A Kúria Kfv.VI.38.360/2019/2. számú végzése 2019. december hó 11. napján kelt, kézbesítésének dátuma: 2020. január hó 13. napja.

Az alkotmányjogi panasz a hatvan napos határidőn belül kerül előterjesztésre.

1/d. Az indítványozó érintettsége.

Az alkotmányjogi panasz   lati kérelmet benyújtott.

1/e. Annak bemutatása, hogy az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta, vagy a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés.

Ügyfelemnek a tulajdonát képező ingatlan részleges kisajátítása folytán három, az Alaptörvényben is biztosított jogát sértették meg:

Az alaptörvény XIII. cikkében a tulajdonhoz fűződő jogait, a hatósági eljárás során a XXIV. cikkében meghatározott tisztességes eljáráshoz való jogát, a Kúria előtti eljárásban a XXVIII. cikk. (1) bekezdésében, a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.

A megsértett jogai közül az első kettő reparációt nyerhetett volna, ha a Kúria befogadja a felülvizsgálati kérelmet.

Ennek elmaradása miatt azonban a Kúria döntésével kapcsolatosan a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapjog megsértésének megállapítását kérem, mert Ügyfelem a jogvitájában - a közigazgatási szerv mulasztása, a bíróság jogértelmezése, ill. a Kúria döntése nyomán nem részesült bírói jogvédelemben ill. ügyében - önhibáján kívül - érdemi döntés nem született.

A Kúria nem fogadta be a felülvizsgálati kérelmet, mert álláspontja szerint a kérelem a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt négy feltétel egyikének sem felelt meg.
Ezt az álláspontot tévesnek tartom.

A Kp. 118. § (1) bek. a./ pontja szerint a felülvizsgálati kérelem akkor fogadható be, ha: „*a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt ez indokolt*”.

Jogi álláspontom szerint az adott ügyben az a./ pont alatti feltétel fennállott, mert a Kúriának „A kisajátítási perek gyakorlata összefoglaló véleményében” nem található iránymutatás a perben felmerült kérdésekre, s erre a felülvizsgálati kérelemben külön utalás is történt.

A tények, amelyek – a Kúria döntésével ellentétben - alátámasztják, hogy a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének követelménye a felülvizsgálati kérelemben előadottak alapján megállapítható lett volna.

a./ A Kstv. 26. § (3) bekezdése azt a szabályt tartalmazza, hogy: „*a szakértői véleménnyel kapcsolatos kérdéseket, észrevételeket az ügyfelek legkésőbb a tárgyaláson tehetik meg.*”

A törvény azonban nem támaszt feltételt az észrevétel terjedelmére, részletességére vagy tartalmára nézve, sőt nem is teszi kötelezővé, s azt sem mondja ki, hogy mulasztás esetén ennek van-e jogi következménye.

A Kp. 78. § (4) bekezdése a következőket tartalmazza: „*A megelőző eljárás idején fennálló, de a megelőző eljárásban nem értékelt tényre, körülményre a felperes vagy az érdekelt akkor hivatkozhat, ha azt a megelőző eljárásban a közigazgatási szerv arra való hivatkozás ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, ill. arra önhibáján kívül nem hivatkozott.*”

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 100.K.27.711/2019/13. számú ítéletében felrója Ügyfelemnek, hogy: ... „*nem tett eleget a Kstv. 26. § (3) bekezdésében foglaltaknak, nem élt az észrevételezési jogával, s így a szakértői véleményben foglaltak érdemi vitatása hiányában, a kisajátítási hatóság nem kerülhetett olyan helyzetbe, hogy a kisajátítással érintettek aggályait az eljárásban megvizsgálhassa.*”

/Ítélet indokolása, 10. o. (3) bekezdés/

Utalt a bíróság a Kp. 78. § (4) bekezdésében foglaltakra is, miszerint: „*a megelőző eljárás idején fennálló, de a megelőző eljárásban nem értékelt tényre, körülményre a felperes vagy az érdekelt akkor hivatkozhat, ha azt a megelőző eljárásban a közigazgatási szerv arra való hivatkozás ellenére nem vette figyelembe, azt önhibáján kívül nem ismerte, illetve arra önhibáján kívül nem hivatkozott.*”

/Ítélet indokolása: 9. o. (8) bekezdés/

A 10. o. utolsó, ill. a 11. o. első bekezdésében pedig a bíróság a kereset elutasításának indokaként úgy fogalmazott, hogy: „*a felperes nem hivatkozott a keresetlevelében előadottakra a megelőző eljárás idején, nem adta elő a szakvélemény aggályosságával kapcsolatos sérelmeit és ezzel a közigazgatási perrendtartás előírásai értelmében elzárta magát attól a lehetőségtől, hogy a bírósági eljárásban vizsgáltathassa felül a szakvélemény megalapozottságát.*”

A bíróság tehát olyan mulasztást ró fel az Ügyfelem terhére, amit az anyagi jogszabály, a Kstv. 26. § (3) bekezdése nem ír elő, s e mulasztást olyannak tekinti, mintha az **jogvesztő** jellegű volna, jóllehet a Kstv. 26. § (3) bekezdésében lévő szabály, egy **megengedő szabály, minden jogkövetkezmény nélkül.**

Ügyfelem a részletesebb indokokat a keresetlevelében adta elő, de a bíróság fentebb idézett álláspontja szerint ezt a közigazgatási eljárásban kellett volna megtennie.

b./ Ügyfelem a közigazgatási eljárás során sablon szövegű idéző végzéseket kapott. A közigazgatási szerv az idéző végzés rendelkező részének utolsó előtti (3) bekezdésében a következőkre hívta fel az Ügyfelem figyelmét:

„..... a szakértő véleménnyel kapcsolatos kérdéseket és észrevételeket legkésőbb a tárgyaláson tehetik meg.

Az ügyfeleknek a tárgyaláson nem kötelező megjelenni, valamint helyettük írásbeli meghatalmazással ellátott képviselőjük is részt vehet a tárgyaláson.”

Ebből a figyelem felhívásból az Ügyfelem nem következtethetett arra, hogy az ügyében nem lesz több tárgyalás, de arra különösen nem, hogy a közte és a közigazgatási szerv közötti jogvita - a bíróság jogértelmezése szerint - ezzel véget is fog érni.

Ügyfelem, a felperes tehát önhibáján kívül került olyan helyzetbe, hogy jogait érvényesíthesse, s erre tekintettel a bíróságnak a Kp. 78. § (4) bekezdése alapján érdemben kellett volna a kereseti kérelmet elbírálni.

A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon több tanács előtt is voltak kisajátítási többletkártalanítási perek folyamatban.

A jogi képviselő által megismert 3 ügyben (Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 100.K.27.334/2019. sz., 101.K. 27.339/2019. sz. és 101.K.27.711/2019. sz.) a felperesek jogi képviselő nélkül jártak el.

A három perben két bírói tanács járt el, s mindkét tanács a Kstv. 26. § (3) bekezdésben lévő szabályt azonosan értelmezte, s a Kp. 78. § (4) bekezdését is.

Mindhárom ügyben felülvizsgálati kérelmet terjesztettem elő, de a Kúria ugyanazon tanácsa mindhárom ügyben nem fogadta be a felülvizsgálati kérelmeket, jöllehet a joggyakorlat egységének ill. továbbfejlesztésnek indokai - jogi álláspontom szerint fennálltak.

Ezért mindhárom döntése ellen alkotmányossági panaszt kezdeményeznek Ügyfeleim.

Hadd hivatkozzam az Alkotmánybíróság a 7/2013.(III.1.) AB határozatának 24. pontjára, amelyben a következőkre mutatott rá:

„Az Alkotmánybíróság értelmezésben tehát a tisztességes eljáráshoz való jog körébe tartozik a hatékony bírói jogvédelem követelménye, amely szerint a jogi szabályozással szemben alkotmányos igény, hogy a perbe vitt jogokról a bíróság érdemben döntsön.

Önmagában a bírói út igénybevételének formális biztosítása ugyanis nem elegendő az eljárási garanciák teljesedéséhez, hiszen az alkotmányos szabályban előírt garanciák éppen azt a célt szolgálják, hogy azok megtartásával a bíróság a véglegesség igényével hozhasson érdemi döntést.
A tisztességes eljárás követelménye tehát magában foglalja a hatékony bírói jogvédelmet is.”

Ügyfelem a jogvitájában nem jutott el az érdemi döntéshez, nem részesült bírói jogvédelemben, két okból:

Az egyik ok: a közigazgatási és munkaügyi bíróság téves jogszabály értelmezése,

A másik ok: a Kúria alapjogot sértő módon nem fogadta be a felülvizsgálati kérelmet, jöllehet a törvényi feltételek fennálltak.

Ha ugyanis egy bíróságon a tulajdont érintő perben téves jogértelmezés történik, akkor az egységes joggyakorlat biztosítása azt a követelményt támasztja az erre feljogosított bíróságtól, hogy az egységes gyakorlat biztosítása érdekében iránymutatást adjon.

Az iránymutatásnak részben arra kellett volna irányulnia, hogy a Kstv. 26. § (3) bekezdésében foglalt szabályt hogyan kell helyesen értelmezni, másrészt, hogy a Kp. 78. § (4) bekezdése egyáltalán alkalmazható-e a kisajátítási kártalanítási perekben.

A téves jogszabály értelmezéssel összefüggésben hadd hivatkozzam az Alaptörvénynek a bíróságokról szóló 28. cikkben megfogalmazott követelményre is, miszerint: „A bíróság a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezi. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.”

Ez a követelmény az adott jogvitában az eljárt bíróságok részéről nem érvényesült.

A Kúria a feltételek fennállása ellenére nem fogadta be a felülvizsgálati kérelmet, a téves jogszabály értelmezés ellenére nem adott iránymutatást az eljárt bíróságnak, s ezzel megsértette Ügyfelemnek a tisztességes eljáráshoz való jogát.

Így következett be az a helyzet, hogy Ügyfelem a téves jogszabály értelmezés miatt nem részesült érdemi bírósági jogvédelemben, s ügyében nem született érdemi döntés.

3./ Egyéb nyilatkozatok és melléletek.

a./ A felülvizsgálati kérelemben a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 100.K.27.711/2019-13. számú jogerős ítélet végrehajtásának felfüggesztésére indítványt terjesztettem elő.

b./ Mellékelem az alkotmánybírósági eljáráshoz kapott ügyvédi megbízási szerződés eredeti példányát.

c./ Amennyiben az Alkotmánybíróság döntését a honlapján közzéteszi, Ügyfelem kéri személyes adatainak mellőzését.

d./ Miután Ügyfelem polgári per felperese volt, az érintettség igazolására dokumentumot nem csatolok.

Kelt.: Debrecenben, 2020. február hó 6. napján

Tisztelettel:

